

Conspect Psihodiagnoza personalitatii (21 pagini)

Sursa: Universitatea Spiru Haret din Bucuresti - www.spiruharet.ro

Coordonator de disciplina: Lect. univ. dr. Oana Panescu

Subiecte psihodiagnoza personalitatii

1. **Definirea personalitatii si a modului cum poate fi ea evaluata.** Ce este personalitatea?
2. Personalitatea este stabila sau se schimba de-a lungul vietii? (definitie, trasaturi, ce/cand se modifica) –3pct.
3. Abordarea idiografica versus abordarea nomotetica a personalitatii (definitii, autori) – 2 pct.
4. Limitele folosirii chestionarelor in studiul personalitatii – 3 pct.
5. **Testarea personalitatii in cadrul diferitelor curente psihologice.**
6. Abordarea psihodinamica – **Carl Jung.**
7. Abordarea psihodinamica - **Testul Myers Briggs (MBTI)** - (autori, dimensiuni, opinii, recomandari) – 4 pct.
8. Abordarea biologica – **Hans Eysenck** (descriere, trasaturi). **Testele MPI, EPI, EPQ** – 4 pct.
9. Abordarea biologica – **Jeffrey Gray – BIS/BAS.**
10. Modelul biologic al personalitatii – **Robert Cloninger** (domenii, definitii). **Scala TPQ** – 3 pct.
11. Abordarile factoriale – **Raymond B. Cattell (16PF, 15FQ).**
12. Abordarea factoriala – **Costa si McCrae - teoria “Big Five”** (trasaturi, definire). Chestionarul **NEO-PI (NEO-PI-R)** – 4 pct.
13. **Dezvoltarea personalitatii intre gene si mediu. Temperamentul ca baza experimentală a personalitatii.**
14. Teoria temperamentului – **Mary Rothbart** (definitie, dimensiuni) – 4 pct.
15. Teoria temperamentului – **Avshalom Caspi** (tipuri, definitii) – 4 pct.
16. Temperamentul este fixat la nastere? – 2 pct.
17. **Procesarea recompenselor – componenta a reactivitatii emotionale.**
18. Trasatura de personalitate numita **“Cautarea Noului”** (definitie, caracteristici, este sau nu genetica)–3 pct.
19. Agresivitatea pe fond de frustrare (relatie frustrare – agresivitate, agresivitatea instrumentala, agresivitatea reactiva, descriere) – 5 pct.
20. **Inhibitia comportamentala** (caracteristici, simptome, tulburari asociate) – 4 pct.
21. Conceptul de **“atasament”** si primele teorii explicative (definitie, Bowlby, dimensiuni) – 4 pct.
22. Atasamentul social primar (stadii) – 4 pct.
23. Tipurile de atasament (tipuri, descriere) – 5 pct.
24. **Autoreglarea si temperamentul (abilitati cognitive necesare)** – 5 pct.

Bibliografie:

- Cîrneci, D., *Testarea psihologica – psihodiagnoza personalitatii*, Editura Fundatiei Romania de Maine, Bucuresti, 2015
- Hoffman K., Cooper G., Powell B., *Cum sa cresti un copil sigur de sine*, Editura Trei, Bucuresti, 2017
- Niels P. Rygaard, *Tulburarile severe de atasament in copilarie*, Editura Polirom, Bucuresti, 2011

1. Definirea personalitatii si a modului cum poate fi ea evaluata. Ce este personalitatea?

Inca din Antichitate, omul a incercat sa se cunoasca, sa inteleaga ce determina actiunile umane si a incercat sa prevada felul in care unii oameni se vor comporta. Initial, acest demers a avut loc in filosofie, iar in epoca moderna, a fost preluat de unele stiinte precum psihologia sau medicina. Termenul de personalitate a fost, la inceput, legat de mastile folosite in teatrul din Grecia antica, fiind asociat cu fluide ale corpului, cu forma capului si a corpului. In zilele noastre, evaluarea personalitatii este, alaturi de cea a inteligentei si aptitudinilor, cea mai frecventa forma de evaluare a mintii umane.

Personalitatea este un concept folosit in viata cotidiana in cadrul judecatilor pe care le facem, constient sau nu, despre oamenii din jur (o judecata globala ce cuprinde toate impresiile si sentimentele pe care ni le inspira o persoana). Oamenii tind sa faca suprageneralizari si stereotipuri.

Exista o distinctie intre caracteristicile mai durabile sau stabile – numite **trasaturi**, si altele mai trecatoare – numite **stari**:

- **trasaturi** – sunt durabile; pot prezice comportamentul;
- **stari** – sunt trecatoare (reactiile emotionale si dispozitiile de moment).

Studiile stiintifice au descoperit ca oamenii se comporta relativ stabil in situatii diferite, corelatiile mergand de la 0,3 la 0,7. Apoi, s-a observat ca un numar mare de caracteristici raman stabile dupa varsta de 30 de ani, deci, ar fi dovezi ca personalitatea exista.

Problema este ca personalitatea reprezinta un concept vast si neclar, ceea ce face dificila definirea sa. In plus, aceasta definire se bazeaza pe multe teorii diferite.

Gordon Allport, in 1973, definea **personalitatea** ca fiind organizarea dinamica a sistemelor psihofizice ce determina *patternurile* caracteristice de gandire si comportament ale unei persoane. Definitia lui este cea mai citata.

Deseori se mai face referire la **personalitate** ca rezultand din combinatia dimensiunilor stabile ale individului, ceea ce inseamna ca pot fi luate in considerare si alte caracteristici, precum inteligenta sau abilitatile cognitive, motivatiile, valorile sau atitudinile. Studiile de neurostiinte au demonstrat ca multe trasaturi de personalitate implica procese si abilitati cognitive. Doar ca **inteligenta** a fost prin traditie evaluata cu **teste de abilitati**, in timp ce **personalitatea** a fost masurata, in principal, cu **chestionare**.

5. Testarea personalitatii in cadrul diferitelor curente psihologice

De la finele sec. 19, mai multe curente din psihologie au incercat sa explice stiintific personalitatea. Alaturi de modele explicative, unii au propus si instrumente de evaluare. Exista mai multe curente de gandire privind personalitatea si fiecare curent are propriile instrumente de evaluare a acesteia. Pornind de la cele de inspiratie filosofico-mistica si ajungand la cele biologice, abordarile personalitatii se dovedesc deosebit de diverse si eclectic.

- **Abordarea psihodinamica** – se axeaza pe interactiunile dintre constient si pornirile inconstiente (S. Freud, C. G. Jung, A. Adler, K. Horney).
 - Isabel Myers si Katherine Briggs - *chestionarul Myers-Brigs Type Indicator (MBTI)*.
- **Abordarea invatarii sociale** – personalitatea ar fi construita prin dezvoltarea de obisnuite sub influenta recompenselor si pedepselor – au introdus termenul de *locus of control* (Miller, Dollard, Bandura).
 - Julian Rotter - *Scala Locus of Control*.
- **Abordarea umanista** – sustineau ca in timpul cresterii si maturizarii, omul descopera ca este acceptat de ceilalti doar daca se ridica la anumite standarde in ce priveste atitudinile si comportamentele – au introdus termenul de *self* si *self-concept*.
 - Carl Rogers, Abraham Maslow – *Abordarea idiografica centrata pe persoana* (*interviuri si studii de caz*).
- **Abordarea constructelor personale** – considerau ca oamenii pot fi intelesi doar in termeni de experiente personale – *constructe personale*.
 - George Kelly – *Testul Rep Gri*.
- **Abordarea nevoilor/motivatilor** – toti oamenii au nevoi, iar acestea reprezinta o forta importanta in constructia personalitatii - *sistem de inhibitie comportamentala*.
 - Henry Murray – *Testul tematic de aperceptie (TAT)*.
- **Abordarea biologica** – omul incearca sa mentina un echilibru intre doua seturi de procese neuronale din creier – unul de excitator si altul inhibitor – *sistem de actiune comportamentala*.
 - Hans Eysenck - *Testele MPI, EPI, EPQ*.
 - Carver si White - *chestionarul BIS/BAS* bazat pe teoria lui Jeffrey Gray.
 - Robert Cloninger - *Tridimensional Personality Questionnaire (TPQ)*.
- **Abordarile factoriale** – definesc personalitatea ca un ansamblu de factori, dorind (prin notiunea de „factor”) sa depaseasca sfera prea larga a tipului sau prea ingusta a trasaturii, identificand personalitatea cu relatiile dintre factori – *model factorial*.
 - R.B. Cattell – *Testul 16 Personality Factor Inventory (16P), Chestionarul 15 Factor (15FQ si 15 FQ Plus)*.
 - Costa si McGrae – *Chestionarul Personality Inventory (NEO-PI)*, bazat pe teoria *“Big Five”*.